

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

13 ביוני 2016

1049

ז' בסיוון התשע"ו

עמוד

הצעת חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (תיקון מס' 7) (נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר – קצין מוסמך לעניין גופים המנויים בתוספת הרביעית), התשע"ו-2016 1070

**הצעת חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (תיקון מס' 7)
(נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר – קצין מוסמך לעניין גופים
המנויים בתוספת הרביעית), התשע"ו-2016**

1. תיקון סעיף 1 בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "קצין מוסמך", במקום "קצין מוסמך" יבוא "קצין מוסמך" – כמפורט להלן, לפי העניין, בכפוף להוראות סעיף 21.
2. תיקון סעיף 17 בסעיף 17(ב) לחוק העיקרי, במקום "כאמור בסעיף 21" יבוא "כאמור בסעיף 21(א)".
3. תיקון סעיף 21 בסעיף 21 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

תיקון החקיקה נדרש כעת לצורך מימוש העברת האחריות בנושא הגנת הסייבר משירות הביטחון הכללי לרשות הלאומית להגנת הסייבר, וזאת בהמשך להקמת הרשות הלאומית להגנת הסייבר ותחילת פעילותה. במקביל, מתגבשת במשרד המשפטים הצעה לחקיקה שתסדיר את מכלול פעילויות הרשות והיבטים נוספים הקשורים בתחום הגנת הסייבר בישראל.

בנוסף, בהתאם להחלטות לקידום הגנת הסייבר נקבע כי הרשות הלאומית להגנת הסייבר תהיה אחראית להגנת הסייבר במערך הסייבר הלאומי, הכולל כיום את הרשות ואת מטה הסייבר הלאומי שהוקם בהחלטת ממשלה מס' 3611 מיום ז' באב התשע"א (7 באוגוסט 2011) (להלן – מטה הסייבר הלאומי). באופן שראש הרשות יהיה אחראי למכלול הפעולות הכרוכות בתחום זה, ונדרשת הבהרה בעניין זה בחוק בדומה לגופים ביטחוניים אחרים.

יצוין כי התיקון המוצע לא נועד לשנות את חלוקת העבודה המקובלת כיום בתחום האבטחה הפיזית בין המשטרה לשירות הביטחון הכללי ובתחומי אחריותו של שירות הביטחון הכללי שאינם נוגעים להגנת הסייבר, כגון סיווג והתאמה ביטחונית. כמו כן, התיקון המוצע אינו משנה את הסמכויות שהוקנו לפי סעיף 21 לחוק לממונה על הביטחון במערכת הביטחון בהקשר זה.

סעיפים סעיף 1 לחוק בנוסחו כיום קובע בהגדרה "קצין מוסמך" כי נציג שירות הביטחון הכללי או קצין משטרה, בהתאם לחלוקה הקבועה באותה הגדרה, יהיו מוסמכים לגבי פעולות אבטחה פיזית, אבטחת מידע, התאמה ביטחונית ואבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, ביחס לגופים המופיעים בתוספת השנייה לחוק.

סעיף 21 לחוק קובע כי על אף ההגדרה "קצין מוסמך" האמורה, רשאי ראש הממשלה להורות כי קצין מוסמך לעניין גופים מסוימים בלבד המנויים בתוספת הראשונה לחוק, יהיה מי שמונה על ידי הממונה על הביטחון במערכת הביטחון.

כללי ביום כ"ו בשבט התשע"ה (15 בפברואר 2015) קיבלה הממשלה את החלטה מס' 2444 בדבר קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר ואת החלטה מס' 2443 בדבר קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת הסייבר (להלן – ההחלטות לקידום הגנת הסייבר). במסגרת החלטות אלה החליטה הממשלה על היערכות מדינתית כוללת שתוביל להעלאת רמת הגנת הסייבר ולהגדרת אחריות להגנת הסייבר ברמה הלאומית, ובכלל זה הקמה של רשות לאומית להגנת הסייבר במשרד ראש הממשלה, שייעודה הגנת מרחב הסייבר.

התפיסה שבבסיס ההחלטות האמורות מושתתת על האתגרים הייחודיים של ההגנה במרחב הסייבר כמרחב האזרחי, והצורך בגישה מדינתית כוללת להתמודדות עמם.

תפיסה זו נועדה, בין השאר, להחליף את התפיסה שניצבה בבסיס החלטת ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי מס' 84/ב בדבר אחריות להגנה על מערכות ממוחשבות במדינת ישראל, מיום י"ד בטבת התשס"ג (19 בדצמבר 2002) (להלן – החלטה 84/ב).

במסגרת החלטה 84/ב ותיקוני החקיקה של החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק), שנעשו בעקבותיה, הוסדר הטיפול בהגנת מערכות ממוחשבות חיוניות בלבד, כלומר מערכות המופעלות בגופים שונים שהפגיעה בהן עלולה לגרום לנזק חמור ברמה הלאומית. בהחלטה 84/ב האמורה הטילה הממשלה את התפקיד של הנחיית ההגנה על אותן מערכות ממוחשבות חיוניות על יחידה בשירות הביטחון הכללי, כתפקיד ייחודי ורגיש נוסף על שאר תפקידיו וייעודו של השירות.

בהתאם למדיניות הממשלה בדבר היערכות מדינתית כוללת העומדת כאמור בבסיס ההחלטות לקידום הגנת הסייבר, והקמתו של גוף לאומי שאחריותו משתרעת על כלל מרחב הסייבר, מטרתו של תיקון זה להסמיך את ראש הממשלה להורות כי הגורם המנחה לעניין כלל הנושאים הקשורים בהגנת הסייבר, בגופים אשר להם מערכות ממוחשבות חיוניות, יהיה ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר.

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348; התשע"ה, עמ' 292.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף 1, רשאי ראש הממשלה להורות כי קצין מוסמך לעניין גוף מהגופים המנויים בתוספת הרביעית, למעט גוף תקשורת, יהיה ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר; הורה ראש הממשלה כאמור, רשאי ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר להסמיך עובד מעובדי הרשות הלאומית להגנת הסייבר לשמש קצין מוסמך לעניין הגוף שלגביו הורה ראש הממשלה כאמור.

(2) הורה ראש הממשלה כאמור בפסקה (1), יחולו לעניין הגוף שלגביו הורה ראש הממשלה כאמור הוראות חוק זה, בשינויים אלה:

(א) בוועדת ערר כאמור בסעיף 7 לעניין החלטות הנוגעות לגוף כאמור, יהיה חבר הוועדה עובד מעובדי הרשות הלאומית להגנת הסייבר שקבע לעניין זה ראש הרשות האמורה, במקום נציג של שירות הביטחון הכללי כאמור בסעיף 7(3);

(ב) בקשה כאמור בסעיף 10א לעיון חוזר בהנחיות מקצועיות שניתנו בידי נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר, תוגש למי שקבע לעניין זה ראש הרשות האמורה.

(3) הורה ראש הממשלה כאמור בפסקה (1) לעניין גוף המנוי גם בתוספת הרביעית וגם בתוספת השנייה, יחולו לעניין הגוף כאמור, נוסף על האמור בפסקה (2), גם הוראות אלה:

(א) נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר יפעל, בכל הנוגע לפעולות לאבטחת מידע באותו גוף, בהתאם להוראות שירות הביטחון הכללי בעניין שמירה על מידע מסווג;

ד ב ר י ה ס ב ר

לשינוי כאמור. על כן מוצע לקבוע כי אם הורה ראש הממשלה כי ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר ישמש קצין מוסמך לעניין גוף מהגופים המנויים בתוספת הרביעית, יחולו שינויים בסעיף 7 לחוק לעניין הרכב ועדת הערה, ובסעיף 10א לחוק לעניין בקשה לעיון חוזר בהנחיות מקצועיות (לפסקה (2) המוצעת).

עוד מוצע לקבוע, כי אם הורה ראש הממשלה כאמור בפסקה (1) המוצעת לעניין גוף המנוי גם בתוספת הרביעית וגם בתוספת השנייה, יחולו שינויים גם בסעיף 4(א) לחוק לעניין אישור מינוי ממונה ביטחון ובסעיף 5(ג)2 לחוק לעניין אישור מסלול ההכשרה המקצועית של מועמד לשמש ממונה ביטחון.

מאחר שהקצין המוסמך הוא הגורם האחראי על ההנחיה של הגופים שעליהם הוא מוסמך ולצורך אחדות ההנחיה, מוצע לקבוע כי אם הורה ראש הממשלה כאמור בפסקה (1) לעניין גופים המנויים גם בתוספת השנייה יהיה נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר הגורם המנחה גם לעניין מערכות המכילות מידע מסווג, ככל שישנן, וזאת בהתאם להוראות שירות הביטחון הכללי החלות על מידע מסווג. (לפסקה (3)).

כמו כן מוצע לתקן תיקון טכני בסעיף 17(ב) לחוק ולהתאים את ההפניה בעקבות התיקון המוצע בסעיף 21 לחוק (סעיף 2 להצעת החוק).

בהתאם למדיניות הממשלה לעניין קידום הגנת הסייבר והצורך לתת מענה ייחודי ומקיף לתחום זה, מוצע לתקן את סעיף 21 לחוק וליצור חריג נוסף להגדרה "קצין מוסמך" שבסעיף 1 לחוק (סעיף 3 להצעת החוק).

במקביל, מוצע לתקן את ההגדרה "קצין מוסמך" שבסעיף 1 לחוק ולהכפיפה לסעיף 21 לחוק כנוסחה המוצע (סעיף 1 להצעת החוק).

לפי המוצע בסעיף 21(ב) לחוק, רשאי ראש הממשלה שהוא השר האחראי בנושא אבטחת מידע ומערכות ממוחשבות חיוניות לפי החוק, וכן אחראי על יחידות הסמך הפועלות במשרדו למימוש נושא זה, להורות כי ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר יהיה קצין מוסמך לעניין גופים המנויים בתוספת הרביעית לחוק, כולם או חלקם, למעט גוף תקשורת כהגדרתו המוצעת. לעניין גופי תקשורת כאמור, יישאר האחריות והסמכות בכל הנוגע להגנה על מערכות ממוחשבות חיוניות בידי שירות הביטחון הכללי.

משהורה ראש הממשלה כאמור, יוכל ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר להסמיך עובד מעובדי הרשות הלאומית להגנת הסייבר לשמש קצין מוסמך לעניין הגוף שלגביו הורה ראש הממשלה כאמור (לפסקה (1) המוצעת).

בעקבות השינוי המוצע בהגדרה "קצין מוסמך", נדרשות התאמות שונות בסעיפי החוק לצורך התאמתם

(ב) על אף הוראות סעיף 4(א) סיפה, מינוי ממונה ביטחון בגוף כאמור טעון אישור של קצין משטרה ושל נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר;

(ג) על אף הוראות סעיף 5(ג)2, מסלול ההכשרה המקצועית של מועמד לשמש ממונה ביטחון בגוף כאמור, יאושר בידי קצין משטרה ונציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר.

(4) בסעיף זה –

”גוף תקשורת” – גוף מהגופים המנויים בפרטים 4, 15 או 20 עד 27 לתוספת הרביעית, או גוף אחר שהוא בעל רישיון כאמור בסעיף 13(א) לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ”ב-1982² ושניתנו לגביו הוראות כאמור בסעיף 13(ב) לחוק האמור;

”נציג הרשות הלאומית להגנת הסייבר” – ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר או מי שראש הרשות כאמור הסמיכו לשמש קצין מוסמך לפי הוראות פסקה (1);

”הרשות הלאומית להגנת הסייבר” – הרשות הלאומית להגנת הסייבר שייעודה הגנה על מרחב הסייבר, אשר הוקמה על פי החלטת הממשלה ופועלת בהתאם להחלטותיה.”

הוספת סעיף 21. 4. אחרי סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:

21. (א) חוק זה יחול על מערך הסייבר הלאומי, בשינויים אלה:
”תחולת החוק על מערך הסייבר הלאומי”

(1) ראש הרשות הלאומית להגנת הסייבר או מי שהוא הסמיך לכך ישמש קצין מוסמך וימנה ממונה ביטחון ומאבטח במערך הסייבר הלאומי;

(2) ממונה ביטחון במערך הסייבר הלאומי יהיה אחראי על ארגון וביצוע פעולות לאבטחת מידע ופעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, ועל פעולות אבטחה פיזית ככל שהן נדרשות לצורך כך, וכן על הפיקוח על פעולות אלה;

(3) הוראות סעיפים 8, 10א, ו-15 לא יחולו על מערך הסייבר הלאומי.

(ב) בסעיף זה, ”מערך הסייבר הלאומי” – מערך הסייבר הלאומי אשר הוקם על פי החלטת הממשלה ופועל בהתאם להחלטותיה, והכולל את הרשות הלאומית להגנת הסייבר ואת מטה הסייבר הלאומי.”

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע בסעיף 21 לחוק כי הוראות החוק למעט סעיפים 8, 10א ו-15 שבו יחולו על מערך הסייבר הלאומי הכולל כיום את הרשות הלאומית להגנת הסייבר ואת מטה הסייבר הלאומי, בשינויים המפורטים בסעיף המוצע.

סעיף 4 בהחלטות לקידום הגנת הסייבר נקבע כי הרשות הלאומית להגנת הסייבר תהיה אחראית להגנת הסייבר במערך הסייבר הלאומי. מוצע להבהיר זאת בחוק, בדומה להסדר הקיים בסעיף 21 לחוק לגבי המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים. בהתאם, מוצע

² ס”ח התשמ”ב, עמ’ 218.